

Synopse přednášky SOCIÁLNÍ A HOSPOÁŘSKÉ VZTAHY VENKOVA... – téma č. 4 / prostor k životu

- Život jedince v minulosti odehrával na několika různých úrovních:
- A) usedlost, obec – vlastní hospodaření, aktivity soukromé i ty, které průnik do veřejného života, zde komunikace převážně horizontální = mezi jednotlivými hospodáři;
- B) vzdálenější prostor – několik obcí, rychta, farnost, aktivity na této úrovni více ekonomicky-veřejné (dojíždění na pilu, do mlýna, místní trh), výběr partnerů, farní okrsek;
- C) dominium – místo, kde se odehrávají jarmarky a trhy, sídlo vrchnostenské samosprávy, zde nejen horizontální komunikace, ale také vertikální (vrchnost – fojt, rychtář – poddaný; odvod dávek, povolení sňatků, povolení k řemeslu, odchod mimo panství; vnitřní právní normy (selské řády atd.: **J. Kalousek: Řády selské a instrukce hospodářské**), přenesená pravomoc ze strany státní, vč. Odvodů vojenských;
- D) „svět vzdálený“ – za hranice běžně dostupné obyčejnému člověku, řemeslníci na vandru, daleké fůry, cesty za obchodem, vojenská služba; běžný hospodář vnímá tento svět a vytváří si o něm obraz pouze prostřednictvím zprostředkovaných informací. Specifický způsob poznání vzdálenějšího světa – pouť.
- Geografický prostor, jeho charakter a rozloha odvislá od sociálního statusu a profesního zaměření jedince.
- **R. Doušek: koncepce sociokulturního systému Sebranic první poloviny 18. století na základě archivních pramenů.** In: Středověké a novověké zdroje tradiční kultury. Brno 2006, s. 45 – 58.